

MAKSUD DERSLERİ

Bu derslerimizde [Sarf İlimine ait Maksud Kitabını](#) izaha çalışacağız. Sade ve dilbilgisi terimlerinden mümkün olduğunca kaçınarak , şemalarla birlikte verilecek olan bu dersler, Emsile ve Bina kitaplarının bir devamı ve bütünleyicisi ve Maksud kitabının konuları paralelinde , sarf ilminin bir özeti mahiyetinde olacaktır. Şemalar konuları takip ve anlamakta ve bir bütün olarak tasarlamakta oldukça faydalıdır, öğrenimi kolaylaştırıcıdır. [Emsile , Bina, Maksud kitapları](#) Kur'an-ı Kerim Arapçası öğreniminde , efradını cami, ağyarına mani kabilinden fevkalade öğretici ders kitaplarıdır. Bu kitaplarda verilen konular daha genişletilmiş , detaylandırılmış olarak çeşitli dilbilgisi kitaplarında işlenmiştir, ancak bu bilgiler , daha çok öğretmenlerin başvuru kaynağı mahiyetinde ansiklopedik bilgilerdir. Öğrenme zorluğu , bu kitapların kendisinde değil , öğreticinin takip ettiği anlatım tarzında , konuları işleyiş biçimindedir. Burada önemli bir hususun altını çizmekte yarar görüyorum. Başlıkta belirttiğimiz gibi , [Emsile ,Bina , Maksud dersleri](#) , Kur'an- ı Kerim Arapçası, yani ilmi Arapça , bir başka ifade ile , [Kur'an-ı Kerim ve Hadis-i Şerif Metinlerini, ilmi kitaplardaki ibareleri](#) çözümleme Arapçasıdır. Konuşma Arapçası bundan farklıdır, Onun öğretim şekli daha farklı özellikler taşır. Dolayısı ile , asırlarca , Kur'an-ı Kerim Arapçası için başucu kitapları olmuş bu feyizli eserleri okuyarak Arapça öğrenilmez veya konuşulmaz felsefesi, konuşma dili ile ilim dilini aynı görmek yanlışlığından kaynaklanmaktadır. Kur'an-ı kerim aşıklarının o müstecab dualarının , bizi de ihata etmesi istirhamı ile Allahu Subhanehu ve Teala'dan muvaffakiyetler niyaz ederim.

KİTABU'L- MAKSUD

Bismillahirrahmanirrahiym

Hamd , mü'minlere doğru yoldan Allah Subhanehu ve Teala Hazretlerine mahsustur , Salat ve selam , sevap talep etmeye teşvik eden, günahlardan menedip çekindiren, Allahu Subhanehu ve Teala Hazretleri 'nin Nebisi , Muhammed Aleyhisselamın ve , al ve ashabın en hayırlısı olan , O'nun al ve ashabı üzerine olsun .

Arapça dini ilimler için bir alettir. Arapçanın rukünlerinden birisi tasrifdir. Tasrif sayesinde az sayıda kelimededen çok sayıda kelimeler türedilir. Başarı veren ve hidayete erİştiren ancak Allahu Subhanehu ve Tealadır.

1.DERS

A-FİLLER (35 BAB)

Mücerred

Filler

Sülasi
Mücerred

Bu babdan olan bir fiilin ayın veya lamında , mutlaka boğaz

harflerinden (غ ع خ ح ه أ)

biri bulunur. Bu kurala uymayan üçüncü baba ait fiil

أبى يَأبى
dir

فَعْلٌ يَفْعُلُ ، نَصَرَ يَنْصُرُ
فَعْلٌ يَفْعُلُ ، ضَرَبَ يَضْرِبُ
فَعْلٌ يَفْعُلُ ، فَتَحَ يَفْتَحُ
فَعْلٌ يَفْعُلُ ، عَلِمَ يَعْلَمُ
فَعْلٌ يَفْعُلُ ، حَسَنَ يَحْسُنُ
فَعْلٌ يَفْعُلُ ، حَسَبَ يَحْسِبُ

Rubai
Mücerred

فَعْلٌ يَفْعُلُ فَعْلَةٌ وَفِعْلًا ، دَخَرَ يَدْخِرُ دَخْرَةً وَدِخْرًا

Rubai
Mücerrede
Mülhak
Bablar

فَوَعَلَ يَفْوَعُلُ فَوَعْلَةً وَفِعْلًا ، حَوَقَلَ يَحْوَقُلُ حَوَقْلَةً وَحِيقَالًا
فَعِلَ يَفْعِلُ فَعِيلَةً وَفِعْلًا ، بَيَّطَرَ يَبْيِطِرُ بَيَّطْرَةً وَبَيَّطَارًا
فَعَوَلَ يَفْعُولُ فَعْوَلَةً وَفِعْوَالًا ، جَهَّوَرَ يَجْهَوِرُ جَهَّوْرَةً وَجَهَّوَارًا
فَعَيَّرَ يَفْعِيَرُ فَعْيِيرَةً وَفِعْيَارًا ، عَشَّرَ يَعْشِرُ عَشِيرَةً وَعَشِيرًا
فَعَلَّلَ يَفْعَلِّلُ فَعَلْلَةً وَفِعْلَالًا ، جَلَّبَ يَجْلِبُ جَلْبَةً وَجَلْبَابًا
فَعَلَّى يَفْعَلِّي فَعَلْيَةً وَفِعْلَاءً ، سَلَّقَى يَسْلُقِي سَلْقِيَّةً وَسَلْقَاءً

Sülası Mezid Rubai	أَفْعَلٌ يُفَعِّلُ إِفْعَالًا، أَكْرَمٌ يُكْرِمُ إِكْرَامًا
	فَعْلٌ يُفَعِّلُ تَفْعِيلًا، فَرَحٌ يُفَرِّحُ تَفْرِيحًا
	فَاعِلٌ يُفَاعِلُ مَفَاعِلَةً وَفِعَالًا وَفِيْعَالًا قَاتِلٌ يُقَاتِلُ مُقَاتِلَةً وَقِتَالًا وَقِيْتَالًا
Sülası Mezid	
Sülası Mezid Hüması	اِنْفَعَلَ يَنْفَعِلُ اِنْفِعَالًا، اِنْكَسَرَ يَنْكَسِرُ اِنْكَسَارًا
	اِفْتَعَلَ يَفْتَعِلُ اِفْتِعَالًا، اجْتَمَعَ يَجْتَمِعُ اجْتِمَاعًا
	اِفْعَلٌ يُفَعِّلُ اِفْعَالًا، اِحْمَرَّ يَحْمَرُّ اِحْمِرَارًا
	تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ تَفَعُّلاً، تَكَلَّمَ يَتَكَلَّمُ تَكَلُّمًا.
	تَفَاعَلَ يَتَفَاعَلُ تَفَاعُلًا، تَبَاعَدَ يَتَبَاعَدُ تَبَاعُدًا
Sülası Mezid Südası	اسْتَفْعَلَ يَسْتَفْعِلُ اسْتِفْعَالًا، اسْتَخْرَجَ يَسْتَخْرِجُ اسْتِخْرَاجًا
اِحْرَنْجَمَ ye Mülhak Bablar	اِفْعَوَعَلَ يَفْعَوَعِلُ اِفْعِوَعَالًا، اِعْشَوْشَبَ يَعْشَوْشِبُ اِعْشِيشَابًا
	اِفْعَوَّلَ يَفْعَوِّلُ اِفْعِوَالًا، اِجْلَوَّذَ يَجْلَوَّذُ اِجْلِوَّذًا
	اِفْعَالٌ يَفْعَالُ اِفْعِوَعَالًا، اِحْمَارٌ يَحْمَارُ اِحْمِرَارًا
Rubai Mezid Huması	اِفْعَنَلَّ يَفْعَنِلُّ اِفْعِنَالًا، اِقْعَنَسَسَ يَقْعَنَسِسُ اِقْعِنْسَاسًا
	اِفْعَنَلَى يَفْعَنَلِي اِفْعِنَالًا، اسَلَنْقَى يَسَلَنْقِي اسَلِنْقَاءً
Rubai Mezid	تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ تَفَعُّلاً، تَدَخَّرَجَ يَتَدَخَّرَجُ تَدَخَّرَجًا
Rubai Mezid	اِفْعَنَلَّ يَفْعَنِلُّ اِفْعِنَالًا، اِحْرَنْجَمَ يَحْرَنْجِمُ اِحْرِنْجَامًا
	اِفْعَلَّ يَفْعَلُّ اِفْعَالًا، اِفْشَعَّرَ يَفْشَعِّرُ اِفْشَعْرَارًا

Südası	
تَدَخْرَجُ	تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ تَفَعُّلاً، تَجَلَّبَبَ يَتَجَلَّبَبُ تَجَلَّبَبًا
ye mülhak bablar	تَفَوَّعَلَ يَتَفَوَّعَلُ تَفَوَّعُلًا، تَجَوَّرَبَ يَتَجَوَّرَبُ تَجَوَّرَبًا
	تَفَيْعَلَ يَتَفَيْعَلُ تَفَيْعُلًا، تَشَيْطَنَ يَتَشَيْطَنُ تَشَيْطَنًا
	تَفَعَّوَلَ يَتَفَعَّوَلُ تَفَعَّوُلًا، تَرَهَّوَكُ يَتَرَهَّوَكُ تَرَهَّوَكًا
	تَفَعَّلَى يَتَفَعَّلَى تَفَعَّلِيًّا، تَسَلَّقَى يَتَسَلَّقَى تَسَلَّقِيًّا

B-AKSAM-I SEB'A

Aksam-ı Seb'a	
Sahih Fiil	نَصَرَ
Misal Fiil	وَعَدَ
Ecvef Fiil	قَالَ
Nakıs Fiil	غَزَى
Lefif-i Mekrun Fiil	طَوَى
Lefif-i Mefruk Fiil	وَقَى
Muzaf Fiil	مَدَّ مَدَدَ
Mehmuzul Fa Fiil	اَخَذَ
Mehmuzul Ayn Fiil	سَأَلَ
Mehmuzul Lam Fiil	قَرَأَ

C-MASTARLAR

Basralı bilginlere göre , kelimelerin anası mastardır.

Mastarlar mimsiz ve mimli olmak üzere iki kısma ayrılırlar.

1-Sülasi Mücerred Fiillerin Mimsiz Mastar Vezinleri;

Bu mastarlar kurlsız (semai) olduklarından , ancak sözlüklerden elde edilebilirler.

Sarf bilgini <i>Sibeveyh</i> sülasi mücerred fiiller için , 32 semai mimsiz mastar vezni belirlemiştir.	
قَتَلَ	فَعَلَ
فَسَقَ	فِعَلَ
شَعَلَ	فُعَلَ
رَحِمَهُ	فَعَّلَهُ
نَشَدَهُ	فِعَّلَهُ
كُدِرَهُ	فُعَّلَهُ
دَعَوَى	فَعَّلَى
ذَكَرَى	فِعَّلَى
بَشَّرَى	فُعَّلَى
لَوَّيَانُ	فَعَّلَانُ
حَرَّمَانُ	فِعَّلَانُ
عُفِّرَانَ	فُعَّلَانَ
نَزَوَانَ	فَعَّلَانَ

طَلَبٌ	فَعَلٌ
حَنَقٌ	فَعِلٌ
صَغَرَ	فِعَلَ
هُدِيَ	فُعِلَ
غَلَبَهُ	فَعَلَهُ
سَرِقَهُ	فَعِلَهُ
ذَهَابٌ	فَعَالَ
صِرَافٌ	فِيعَالَ
سُؤَالَ	فُعَالَ
زَهَادَةٌ	فَعَالَةٌ
دِرَايَةٌ	فِيعَالَةٌ
دُخُولٌ	فُعُولٌ
قَبُولٌ	فَعُولٌ
وَجِيفٌ	فَعِيلٌ
صُهُوبَةٌ	فُعُولَةٌ
مَدْخَلٌ	مَفْعَلٌ
مَرْجِعٌ	مَفْعِلٌ
مَسْعِيَةٌ	مَفْعَلَةٌ
مَحْمَدَةٌ	مَفْعَلَةٌ

2- Sülasi Mücerred Fiillerin Mimli Master Vezinleri

Sülasi Mücerred Fiillerin Mimli Masterları , Fiillerin , aksam-1 seb'adan hangi gurubda bulunduğuna ve muzarisinin aynul fiilin harekesine göre

مَفْعَلٌ
مَفْعَلٌ

Vezinlerinde gelir.
mevcuttur.

Bu vezinlere uymayan kuraldışı masterlar da

Aksam-1 Seb'a	Muzarinin Aynul Fi'li	Mimli Master Vezni	İsm-i Zaman İsm-i Mekan Vezni	Kuraldışı Masterlar
	يَفْعَلُ يَفْعَلُ	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	المَطَّلِعِ وَالْمَغْرِبِ وَالْمَسْجِدِ المَجْزِرِ الْمَسْكِنِ الْمَنِيتِ الْمَخْشِرِ الْمَنْسِيكِ الْمَشْرِقِ المَجْمَعِ الْمَفْرُقِ الْمَسْقِطِ
Sahih, Ecvef, Muzaf ,Mehmuz	يَفْعَلُ	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	الْمَرْجِعِ وَالْمَصِيرِ
Nakis, Mekrun Lefif	يَفْعَلُ يَفْعَلُ يَفْعَلُ	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	
Misal, Mefruk Lefif	يَفْعَلُ يَفْعَلُ يَفْعَلُ	مَفْعَلٌ	مَفْعَلٌ	

3-Sülasi Mücerred Fiiller Dışındaki Fiillerin , Mimli Master, İsm-i Zaman , İsm-i Mekan , İsm-i Meful Vezinleri ;

● Bu Fiillerin Muzarisinin mechulu alınır.
Muzaraat harfi ötreli bir mim ile değiştirilir.

مُكْرِمٌ يُكْرِمُ يُكْرِمُ أَكْرَمَ

D-VASIL HEMZESİ

- Vasil Hemzesi, geçişlerde düşer, okunmaz.

الأوصل ل
همزة الوصل

VASIL HEMZESİ NERELEERDE BULUNUR ?

1-Şu kelimelerde

2-Evvelinde vasil hemzesi bulunan hüması ve südasilerin , mazi ,matar ve emr-i hazırında

3-Sülasilerin emr-i hazırında

4-Tarif Lamında

إِنَّم
ابْن
ابْنَات

امْرَأ

امْرَأَة

اثْنَيْنِ

اثْنَتَيْنِ

اسْمِ

اسْتِ

أَيْمُنِ

اسْتَخْرَجَ اسْتَخْرَجًا
اسْتَخْرَجُ

أَنْصُرُ

أَلْ

VASIL HEMZESİNİN HAREKELERİ;

●	Başlangıçta meksurdur.
●	Şu kelimelerde meftuhtur
●	Aynul Fiili Zamme gelen Muzarilerin emri hazırında mezmumdur
●	Evvelinde vasıl hemzesi bulunan hümasi ve südasilerin mechul mazilerinin hemzesi mezmumdur.

إِسْتَخْرَجَ

أَيْمُنُ
أَلْ

أَسْتُخْرِجُ

يَفْعُلُ
أَفْعُلُ

Mastardan türeyen 6 önemli kip:
Mazi, muzari, ism-i fail, ism-i meful, emr-i hazır, nehy-i hazır

نَصَرَ يَنْصُرُ نَاصِرٌ مَنصُورٌ
أَنْصَرَ لَا تَنْصُرُ

24 Emsile	
نَصَرَ	mazi
يَنْصُرُ	muzari
نَاصِرًا	MASTAR
نَاصِرٍ	ismifail
مَنْصُورٍ	ismimeful
لَمْ يَنْصُرْ	
لَمَّا يَنْصُرْ	
مَا يَنْصُرْ	
لَا يَنْصُرْ	
لَنْ يَنْصُرَ	
لِيَنْصُرَ	
لَا يَنْصُرْ	
أَنْصُرْ	emrihazır
لَا تَنْصُرْ	nehyihazır
مَنْصَرَ	
مِنْصَرَ	
نِصْرَةَ	
نِصْرَةً	
نُصَيْرٍ	
نِصْرِي	
نِصَارًا	
أَنْصَرَ	
مَا أَنْصَرَهُ	
وَ أَنْصِرْ بِهِ	

1-FİİL ÇEKİM TABLOSU

ŞAHIS ZAMİRLERİ VE FİİL ÇEKİM TABLOSU					
CEM' (İkiden Fazla)	Cem' Müzekker Gaib (O Erkekler)	Cem Müennes Gaibe (O Kadınlar)	Cem' Müzekker Muhatab (Siz Erkekler)	Cem' Müennes Muhataba (Siz Kadınlar)	Nefs-i Mütekellim Mealgayr (Biz)
TESNİYE (İki)	Tesniye Müzekker Gaib (O İki Erkek)	Tesniye Müennes Gaibe (O İki Kadın)	Tesniye Müzekker Muhatab (Siz İki Erkek)	Tesniye Müennes Muhataba (Siz İki Kadın)	
MÜFRED (Bir)	Müfred Müzekker Gaib (O Bir Erkek)	Müfred Müennes Gaibe (O Bir Kadın)	Müfred Müzekker Muhatab (Sen Bir Erkek)	Müfred Müennes Muhataba (Sen Bir Kadın)	Nefs-i Mütekellim Vahdeh (Ben)
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

2- ŞAHIS ZAMİRLERİ

ŞAHIS ZAMİRLERİ					
CEM' (İkiden Fazla)	هم	هن	انتم	انتن	نحن MEALGAYR
TESNİYE (İki)	هما	هما	انتما	انتما	
MÜFRED (Bir)	هو	هي	انت	انت	انا Vahde
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

Mastardan türeyen 6 önemli kip:
Mazi, muzari, ism-i fail, ism-i meful, emr-i hazır, nehy-i hazır

DERS - 2

24 Emsile	
نَصَرَ	mazi
يَنْصُرُ	muzari
نَصْرًا	MASTAR
نَاصِرٍ	ismifail
مَنْصُورٍ	ismimeful
لَمْ يَنْصُرْ	
لَمَّا يَنْصُرْ	
مَا يَنْصُرْ	
لَا يَنْصُرْ	
لَنْ يَنْصُرْ	
لِيَنْصُرْ	
لَا يَنْصُرْ	
أَنْصُرْ	emrihazır
لَا تَنْصُرْ	nehyihazır
مَنْصُرٌ	
مِنْصُرٌ	
نِصْرَةٌ	
نِصْرَةٌ	
نُصِيرُ	
نَصْرِي	
نِصَارٌ	
أَنْصُرُ	
مَا أَنْصُرُهُ	
وَأَنْصُرُ بِهِ	

نَصَرَ يَنْصُرُ نَاصِرٍ مَنْصُورٍ
أَنْصُرُ لَا تَنْصُرُ

1-FİİL ÇEKİM TABLOSU

ŞAHIS ZAMİRLERİ VE FİİL ÇEKİM TABLOSU					
CEM' (İkiden Fazla)	Cem' Müzekker Gaib (O Erkekler)	Cem Müennes Gaibe (O Kadınlar)	Cem' Müzekker Muhatab (Siz Erkekler)	Cem' Müennes Muhataba (Siz Kadınlar)	Nefs-i Mütekellim Mealgayr (Biz)
TESNİYE (İki)	Tesniye Müzekker Gaib (O İki Erkek)	Tesniye Müennes Gaibe (O İki Kadın)	Tesniye Müzekker Muhatab (Siz İki Erkek)	Tesniye Müennes Muhataba (Siz İki Kadın)	
MÜFRED (Bir)	Müfred Müzekker Gaib (O Bir Erkek)	Müfred Müennes Gaibe (O Bir Kadın)	Müfred Müzekker Muhatab (Sen Bir Erkek)	Müfred Müennes Muhataba (Sen Bir Kadın)	Nefs-i Mütekellim Vahdeh (Ben)
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

2- ŞAHIS ZAMİRLERİ

ŞAHIS ZAMİRLERİ					
CEM' (İkiden Fazla)	هم	هن	انتم	انتن	نحن MEALGAYR
TESNİYE (İki)	هما	هما	انتما	انتما	
MÜFRED (Bir)	هو	هي	انت	انت	انا Vahde
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

3- MALUM MAZİ ÇEKİMİ

CEM' (İkiden Fazla)	نصروا	نصرن	نصرتم	نصرتن	
TESNİYE (İki)	نصرا	نصرتا	نصرتما	نصرتما	نصرنا
MÜFRED (Bir)	نصر	نصرت	نصرت	نصرت	نصرت
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

4-MALUM MUZARİ ÇEKİMİ

CEM' (İkiden Fazla)	ينصرون	ينصرن	تصرون	تصرن	
TESNİYE (İki)	ينصران	تنصران	تنصران	تنصران	ننصر
MÜFRED (Bir)	ينصر	تنصر	تنصر	تنصرين	أنصر
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

5-EMR-İ HAZIR ÇEKİMİ

CEM' (İkiden Fazla)			أنصروا	أنصرن	
TESNİYE (İki)			أنصرا	أنصرا	
MÜFRED (Bir)			أنصر	أنصري	
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

6-NEHY-İ HAZIR ÇEKİMİ

CEM' (İkiden Fazla)			لا تنصروا	لا تنصرون	
TESNİYE (İki)			لا تنصرا	لا تنصرا	
MÜFRED (Bir)			لا تنصر	لا تنصرى	
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

7-İSİM ÇEKİM TABLOSU

İSİM ÇEKİM TABLOSU		
MÜKESSER CEM' (İkiden Fazla)	(Erkekler)	(Kadınlar)
SALİM CEM' (İkiden Fazla)	Cem' Müzekker (Erkekler)	Cem' Müennes (Kadınlar)
TESNİYE (İki)	Tesniye Müzekker (İki Erkek)	Tesniye Müennes (İki Kadın)
MÜFRED (Bir)	Müfred Müzekker (Bir Erkek)	Müfred Müennes (Bir Kadın)
	MÜZEKKER	MÜENNES

8-İSM-İ FAİL ÇEKİMİ

İSM-İ FAİL ÇEKİM TABLOSU		
MÜKESSER CEM' (İkiden Fazla)	و نصره و نصر نصار	و نواصر
SALİM CEM' (İkiden Fazla)	ناصرون	ناصرات
TESNİYE (İki)	ناصران	ناصرتان
MÜFRED (Bir)	ناصر	ناصره
	MÜZEKKER	MÜENNES

9-İSM-İ MEFUL ÇEKİMİ

İSM-İ MEFUL ÇEKİM TABLOSU		
MÜKESSER CEM' (İkiden Fazla)		و مناصر
SALİM CEM' (İkiden Fazla)	منصورون	منصورات
TESNİYE (İki)	منصوران	منصورتان
MÜFRED (Bir)	منصور	منصورة
	MÜZEKKER	MÜENNES

● 5-Mükesser cem;

Müfredinin yapısına harf ilave etme veya harf noksanlaştırma, veya veya müfredinin harekele rini değiştirme suretiyle yapılan cemdir. İki den fazlasına işaret eder.

Teksir iki kısımdır.

Killet : 3-10 arası

Kesret : 3- sonsuz arası

قلوب

رسل

أسد

قلب

رسول

أسد

6-EMR-İ HAZIR ÇEKİMİ (ŞEDDELİ TEKİD NUNU İLE)

CEM' (İkiden Fazla)			أَنْصُرُنَّ	أَنْصُرُنَّ	
TESNİYE (İki)			أَنْصُرَانِ	أَنْصُرَانِ	
MÜFRED (Bir)			أَنْصُرَنَّ	أَنْصُرَنَّ	
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

7-EMR-İ HAZIR ÇEKİMİ

(ŞEDDESİZ TEKİD NUNU İLE)

CEM' (İkiden Fazla)			أَنْصُرُنْ	-	
TESNİYE (İki)			-	-	
MÜFRED (Bir)			أَنْصُرَنْ	أَنْصُرِنْ	
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

8-NEHY-İ HAZIR ÇEKİMİ

(ŞEDDELİ TEKİD NUNU İLE)

CEM' (İkiden Fazla)			لا تَنْصُرَنَّ	لا تَنْصُرَنَّ	
TESNİYE (İki)			لا تَنْصُرَانَّ	لا تَنْصُرَانَّ	
MÜFRED (Bir)			لا تَنْصُرَنَّ	لا تَنْصُرَنَّ	
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKEL LİM

9-NEHY-İ HAZIR ÇEKİMİ (ŞEDDESİZ TEKİD NUNU İLE)

CEM' (İkiden Fazla)			لا تَنْصُرُنْ	-	
TESNİYE (İki)			-	-	
MÜFRED (Bir)			لا تَنْصُرُنْ	لا تَنْصُرُنْ	
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

DERS – 3

Mazi Muzari Emir Nehiy Fail Meful

1-Mazi Malum نَصَرَ

	Son Harf Zamme üzere Mebni				
CEM' (İkiden Fazla)	نصروا	نصرون	نصرتم	نصرتن	
TESNİYE (İki)	نصرا	نصرتا	نصرتما	نصرتما	نصرتنا
MÜFRED (Bir)	نصر	نصرت	نصرت	نصرت	نصرت
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	
	MÜZEKKER	MÜENNES	MÜZEKKER	MÜENNES	NEFS-İ MÜTEKELLİM

Son Harf Fetha üzere Mebni

Son harf Sakin

	MAZİNİN 1. HARFİ
●	Evvelinde Vasıl Hemzesi Bulunan Hüması ve Südasi Bablarda Meksurdur
●	Bunun Dışında Mazinin 1.Harfî Daima Meftuhtur

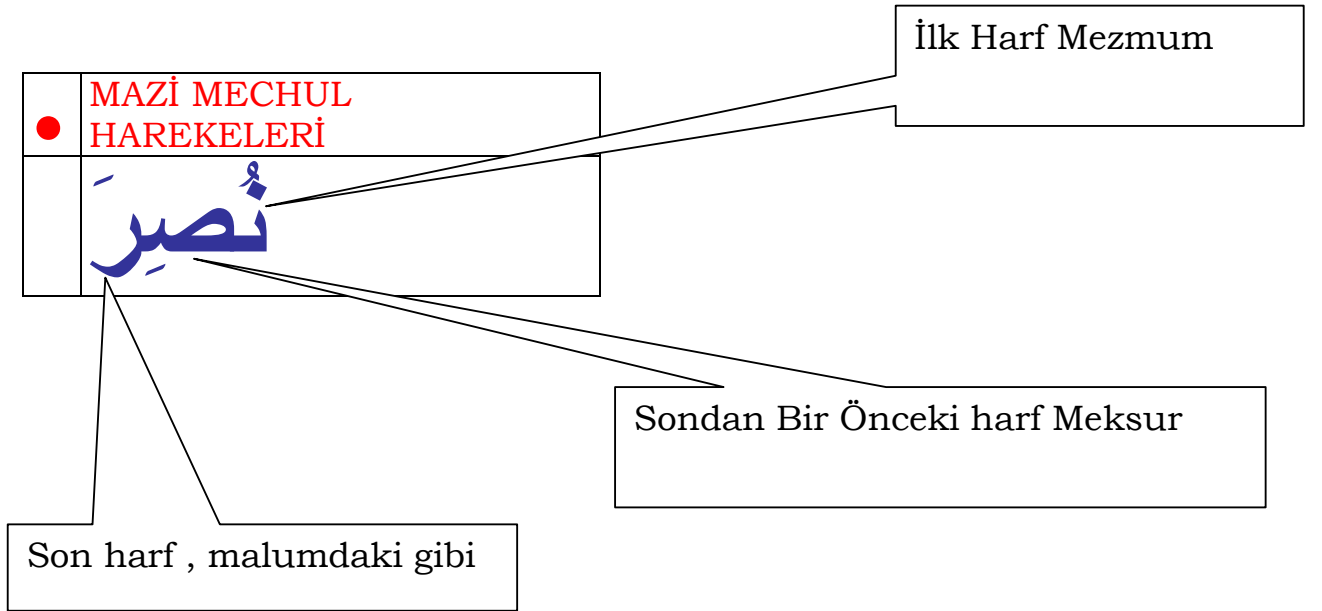
اَنْكَسَرَ
اَجْتَمَعَ
اَحْمَرَ
اَسْتَخْرَجَ
اَحْرَجْنَا
....

اَكْرَمَ فَرَّحَ نَصَرَ

2-Mazi Mechul

نُصِرَ

أُكْرِمَ

●	MAZİ MECHUL HAREKELERİ
ت	İle başlayan Mazide

تُخْرِجُ
تُخْرِجُ

	Vasıl Hemzesi İle başlayan Mazide
--	--------------------------------------

أَسْتَخْرِجُ
أَسْتَخْرِجُ

3-Muzari Malum

يُنَصِّرُ يَسْتَخْرِجُ

- Evvelinde , mazi fiil üzerine ilave edilen şu muzaraat harflerden biri bulunur.
- Muzaraat harfi , rubailer dışında malum sıgada meftuhtur.

اتين

يُنَصِّرُ
يُنَكِّسِرُ
يَجْتَمِعُ
.....

- Muzaraat harfi , rubailerde mezmumdur.
- Rubaide , humaside, sudaside Lamul fiilin bir öncesi meksurdur.

يُخْرِجُ
يُوقِلُ
يُكْرِمُ
يُفْرِحُ
يُقَاتِلُ

يُخْرِجُ
يُكْرِمُ
يَسْتَخْرِجُ
يَعْتَوِشِبُ

- Ancak şu bablarda lamulfiilin makabli meftuhtur.

يَتَكَلَّمُ
يَتَّبَاعِدُ
يَتَخْرِجُ

4- Muzari Mechul

Muzaraat harfi , mechul sıgalarda mezmumdur. Sakinler Malum sıgada olduğu gibi halleri üzere sakın kalırlar. Kalan bütün harfler lamul fiil dışında meftuhtur.

يُنْصِرُ
يُنْصِرُ

5-Muzaride Lamul Fi'l

Lamul fiil ,malum ve mechul sıgalarda merfudur.

يُنْصِرُ
يُنْصِرُ

Lamul fiil malum ve mechul sıgalarda ,nasbedici tarafından mensub yapılır.

Lamul fiil malum ve mechul sıgalarda ,cezmedici tarafından meczum yapılır.

لَنْ يُنْصِرَ

لَمْ يُنْصِرْ

6-Emir - Nehiy

CEM' (İkiden Fazla)	لَيَنْصُرُوا	لَيَنْصُرْنَ	أَنْصُرُوا	أَنْصُرْنَ	
TESNİYE (İki)	لَيَنْصُرَا	لَتَنْصُرَا	أَنْصُرَا	أَنْصُرَا	لَنْصُرَا
MÜFRED (Bir)	لَيَنْصُرُ	لَتَنْصُرُ	أَنْصُرُ	أَنْصُرِي	لَأَنْصُرُ
	MÜZEKKER	MÜENNE	MÜZEKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKEL

Cemi
müzekker
nunları
düşmüş

cezme ve nasbda
sabit nunlar

Sahih fiillerde
lamul fiilin
sükunu, mu'tel
fiillerde lamul
fiilin düşmesi

يَغْزُوا لِيَغْزُوا

Tensiye
nununun
düşmesi

Müfred
muhataba
nununun
düşmesi

Mechul
sıgalar

6-Malum Fiilden Emr-i Hazır Yapmak

●	Muzaraat harfi hazf edilir,
●	Kalan kelimeye ilk harf sakinse, ötreli bir vasıl hemzesi ilave edilir.
●	Kalan kelimeye ilk harf harekeli ise olduğu gibi bırakılır.
●	Son harf cezimlenir.

تَنْصُرُ نَصْرُ أَنْصُرُ

نُفِرِحُ فَرِحَ نُفَاتِلُ قَاتِلُ

●	Mücerred Sülasilerde, aynulfiil mezmum ise ötreli bir vasıl hemzesi, meftuh ya da meksur ise esreli bir vasıl hemzesi ilave edilir.
---	---

تَنْصُرُ نَصْرُ أَنْصُرُ
يُفِتِحُ فِتِحُ يُفَاتِلُ
يَجْلِسُ جَلَسَ يُجَاتِلُ

7-İsmul Fail

نَاصِرٌ

- Mazi fiilin aynul fi'li meftuhsa
- Mazi fiilin aynul fi'li mezmumsa
- Mazi fiilin aynul fi'li mekursasa,
- Lazım Fiilde ise 4 Vezin vardır.

عَظِيمٌ ضَحِيمٌ

عَالِمٌ

عَظُشَانٌ أَحْمَرُ زَمِينٌ مَرِيضٌ

- Sülasi mücerred fiiller dışındaki tüm bablarda malum muzarinin, muzaraat harfi ötreli bir mim ile değiştirilerek ismulfail elde edilir.

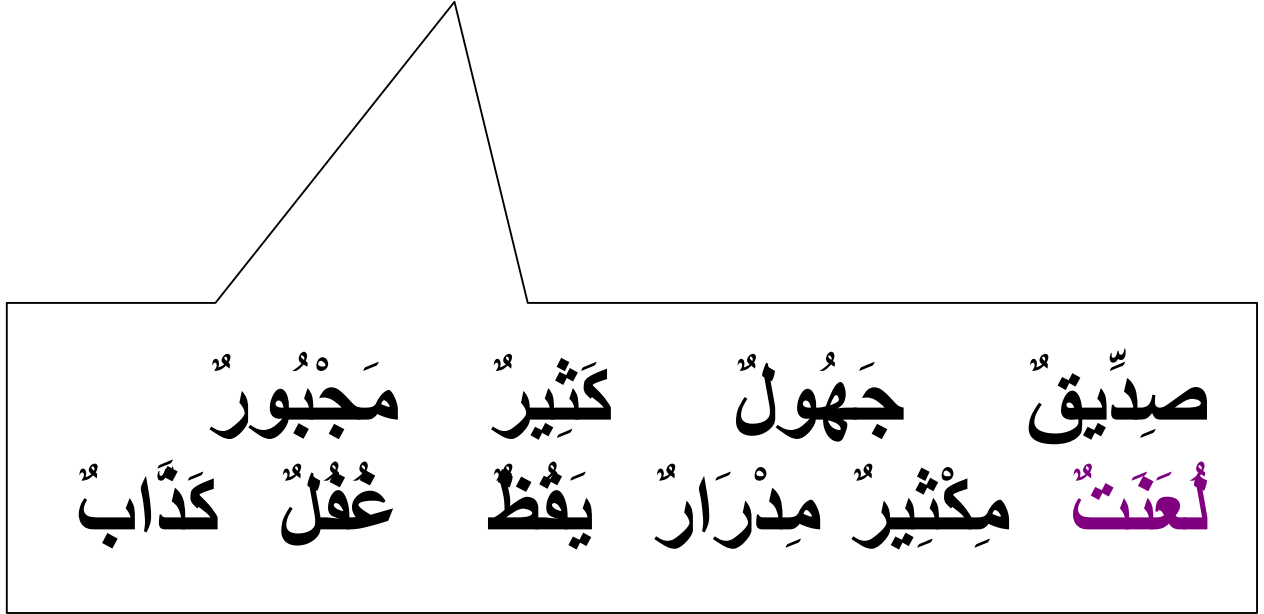
مُكْرِمٌ

أَكْرَمٌ يُكْرِمُ

İSM-İ FAİL ÇEKİM TABLOSU		
MÜKESSER CEM' (İkiden Fazla)		
SALİM CEM' (İkiden Fazla)	حَمْرٌ	حَمْرٌ
TESNİYE (İki)	أَحْمَرَانِ	حَمْرَاوَانِ
MÜFRED (Bir)	أَحْمَرٌ	حَمْرَاءَ
	MÜZEKKER	MÜENNES

İSM-İ FAİL ÇEKİM TABLOSU		
MÜKESSER CEM' (İkiden Fazla)		
SALİM CEM' (İkiden Fazla)	عِطَاشٌ	عِطَاشٌ
TESNİYE (İki)	عَطِشَانَانِ	عَطِشَايَانِ
MÜFRED (Bir)	عَطِشَانٌ	عَطِشَى
	MÜZEKKER	MÜENNES

8-Mubalağalı İsmul fail Vezinleri

9-İsmul Meful

كثيرٌ مجبورٌ

- Sülasi mücerredlerin tümünde ismi meful vezni
- Sülasi Mücerred dışındaki tüm bablarda, muzarinin mechulu almır, muzaraat harfi ötreli bir mimle değiştirilir.
- Bu vezin, ismi meful, mimli master, ismi mekan , ismi zaman vezinleridir.

مُكْرَمٌ

أكرمُ يُكرمُ يُكرمُ

- Şu vezin, ismul meful veznidir. Ayın harfi fethalı olsaydı mubalağalı fail vezni olacaktı.

أُعِنْتُ

أُعِنْتُ

DERS – 4

SAHİH FİLLERİN TASRİFİ

1-Mazi Muzari

نَصَرْتُمْ	نَصَرْتُمْ	نَصَرْتُمْ	نَصَرْتُمْ	
نَصَرْنَا	نَصَرْنَا	نَصَرْتُمَا	نَصَرْتُمَا	نَصَرْنَا
نَصَرْتُ	نَصَرْتُ	نَصَرْتَ	نَصَرْتَ	نَصَرْتُ

نُصِرْتُمْ	نُصِرْتُمْ	نُصِرْتُمْ	نُصِرْتُمْ	
نُصِرْنَا	نُصِرْنَا	نُصِرْتُمَا	نُصِرْتُمَا	نُصِرْنَا
نُصِرْتُ	نُصِرْتُ	نُصِرْتَ	نُصِرْتَ	نُصِرْتُ

تَنْصُرُونَ	تَنْصُرُونَ	تَنْصُرُونَ	تَنْصُرُونَ	
تَنْصُرَانِ	تَنْصُرَانِ	تَنْصُرَانِ	تَنْصُرَانِ	تَنْصُرُ
تَنْصُرُ	تَنْصُرُ	تَنْصُرُ	تَنْصُرِينَ	أَنْصُرُ

يَنْصُرُونَ	يَنْصُرُونَ	يَنْصُرُونَ	يَنْصُرُونَ	
يَنْصُرَانِ	يَنْصُرَانِ	يَنْصُرَانِ	يَنْصُرَانِ	يَنْصُرُ
يَنْصُرُ	يَنْصُرُ	يَنْصُرُ	يَنْصُرِينَ	أَنْصُرُ

2-Emir Nehiy

لِيُنصِرُوا	لِيُنصِرْنَ	
لِيُنصِرَا	لِيُنصِرَا	
لِيُنصِرْ	لِيُنصِرْ	

لِيُنصِرُوا	لِيُنصِرْنَ		
لِيُنصِرَا	لِيُنصِرَا		لِيُنصِرْ
لِيُنصِرْ	لِيُنصِرْ		لَا يُنصِرْ

لَا يُنصِرُوا	لَا يُنصِرْنَ		
لَا يُنصِرَا	لَا يُنصِرَا		
لَا يُنصِرْ	لَا يُنصِرْ		

لَا يُنصِرُوا	لَا يُنصِرْنَ		
لَا يُنصِرَا	لَا يُنصِرَا		لَا يُنصِرْ
لَا يُنصِرْ	لَا يُنصِرْ		لَا يُنصِرْ

		أُنصِرُوا	أُنصِرْنَ
		أُنصِرَا	أُنصِرَا
		أُنصِرْ	أُنصِرْ

		لِيُنصِرُوا	لِيُنصِرْنَ
		لِيُنصِرَا	لِيُنصِرَا
		لِيُنصِرْ	لِيُنصِرْ

		لَا تُنصِرُوا	لَا تُنصِرْنَ
		لَا تُنصِرَا	لَا تُنصِرَا
		لَا تُنصِرْ	لَا تُنصِرْ

		لَا تُنصِرُوا	لَا تُنصِرْنَ
		لَا تُنصِرَا	لَا تُنصِرَا
		لَا تُنصِرْ	لَا تُنصِرْ

3-Tekid Nunu

لِيَنْصُرُنَّ	لِيَنْصُرُنَّ	أَنْصُرُنَّ	أَنْصُرُنَّ	
لِيَنْصُرَانَّ	انَّ رَلْتَنْصُ	أَنْصُرَانَّ	أَنْصُرَانَّ	
لِيَنْصُرَنَّ	لِيَنْصُرَنَّ	أَنْصُرَنَّ	أَنْصُرَنَّ	

لِيَنْصُرُنْ	-	أَنْصُرُنْ	-	
-	-	-	-	
لِيَنْصُرَنَّ	لِيَنْصُرَنَّ	أَنْصُرَنَّ	أَنْصُرَنَّ	

لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	
لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	
لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	

لا تَنْصُرُنَّ	-	لا تَنْصُرُنَّ	-	
-	-	-	-	
لا تَنْصُرُنَّ		لا تَنْصُرُنَّ	لا تَنْصُرُنَّ	

4-İsmul Fail – İsmul Meful

وَنَصْرَةٌ	
وَنَصْرَةٌ	
نُصَارَةٌ	وَنَوَاصِرُ
نَاصِرُونَ	نَاصِرَاتٌ
نَاصِرَانِ	نَاصِرَتَانِ
نَاصِرَةٌ	نَاصِرَةٌ

	وَمَنَاصِرُ
مُنْصُورُونَ	مُنْصُورَاتٌ
مُنْصُورَانِ	مُنْصُورَتَانِ
مُنْصُورَةٌ	مُنْصُورَةٌ

لا تدرج	درج	مدرج	مدرج	دحراجا دحرجة	يدرج	درج
لا تخرج	أخرج	مخرج	مخرج	إخراجا	يخرج	أخرج
لا تخرج	خرج	مخرج	مخرج	تخرجة تخريجا	يخرج	خرج
لا تخاصم	خاصم	مخاصم	مخاصم	خصاما مخاصمة	يخاصم	خاصم
لا تتكسر	إنكسر	منكسر	منكسر	إنكسارا	ينكسر	إنكسر
لا تكتسب	إكتسب	مكتسب	مكتسب	إكتسابا	يكتسب	إكتسب
لا تصفر	إصفر	مصفر	مصفر	إصفرارا	يصفر	إصفر
لا تتكسر	تكسر	متكسر	متكسر	تكسرا	يتكسر	تكسر
لا تتصالح	تصالح	متصالح	متصالح	تصالحا	يتصالح	تصالح
لا تدثر	إدثر	مدثر	مدثر	إدثرا	يدثر	إدثر
لا تئافل	إئافل	مئافل	مئافل	إئافلا	يئافل	إئافل
لا تندرج	تدرج	متدرج	متدرج	تدرجا	يتدرج	تدرج
لا تستغفر	إستغفر	مستغفر	مستغفر	إستغفارا	يستغفر	إستغفر
لا تشهاب	إشهاب	مشهاب	مشهاب	إشهيبابا	يشهاب	إشهاب
لا تغدون	إغدودن	مغدودن	مغدودن	إغدودانا	يغدودن	إغدودن
لا تجلوز	إجلوز	مجلوز	مجلوز	إجلوإذا	يجلوز	إجلوز
لا تسحنكك	إسحنكك	مسحنكك	مسحنكك	إسحنكاكا	يسحنكك	إسحنكك
لا تسلنق	إسلنق	مسلنق	مسلنق	إسلنقاء	يسلنقى	إسلنقى
لا تقشعر	إقشعر	مقشعر	مقشعر	إقشعرارا	يقشعر	إقشعر
لا تحرنجم	إحرنجم	محرنجم	محرنجم	إحرنجاما	يحرنجم	إحرنجم

DERS - 5

FAYDALI BİLGİLER

1- اِثْقَالٌ اِدْثَرٌ

	اِدْثَرٌ
اِدْثَرٌ	تَدْثَرٌ
	اِثْقَالٌ
اِثْقَالٌ	تِثْقَالٌ

اِدْثَرٌ nin aslı تَدْثَرٌ idi. “ta” harfi , “dal” harfine idğam edildi , başlangıç için hemze-i vasıl getirildi اِدْثَرٌ oldu.

اِثْقَالٌ nin aslı تِثْقَالٌ idi. “ta” harfi , ث (sa) harfine idğam edildi, başlangıç için hemze-i vasıl getirildi , اِثْقَالٌ oldu.

2-إفتعل-2 babı

ظ - ط - ض - ص

●	İtbak Harfleri
●	إفتعل nin faul fiili ص - ض - ط - ظ harflerinden biri olursa, "ta" harfi ط harfine dönüşür.
●	إفتعل nin faul fiili ذ - د - ز harflerinden biri olursa , "ta" harfi "dal" harfine dönüşür.
●	إفتعل nin faul fiili ث - ي - و harflerinden biri olursa ,bu harfler "ta" ya dönüşür. Akabinde "ta", "ta" ya idğam edilir.

إصطبر → إصتبر
إضطرب → إضترب
إطرد → إطرد
إظهر → إظهر

إدمع → إتمع
إذکر → إذکر
إزجر → إزجر

إتقی → إوتقی
إتسر → إیتسر
إتغر → إتغر

3-Zaid Harfler

اليوم تتساه

●	İsimlere ve fiillere zait olan harfler 10 tane olup bunlar ,
●	Eğer bir kelime 3 harften fazla ise ve içinde bu harflerden biri varsa o harf zaidir, ancak bu harfler çıkarıldığında geriye anlamlı bir kelime kalmıyorsa o harfler zait değildir,

وسوس

4-Med, liyn, illet ve zevaid harfleri

ا
و
ى

Aksam-ı Seb'a	
Sahih Fiil	نَصَرَ
Misal Fiil	وَعَدَ
Ecvef Fiil	قَالَ
Nakıs Fiil	غَزَى
Lefif-i Mekrun Fiil	طَوَى
Lefif-i Mefruk Fiil	وَقَى
Muzaf Fiil	مَدَّ مَدَدَ
Mehmuzul Fa Fiil	اَخَذَ
Mehmuzul Ayn Fiil	سَعَلَ
Mehmuzul Lam Fiil	قَرَأَ

- Sahih olmayan bir fiilin çekimi aynen sahih fiilin çekimi gibi yapılır.Sonra gerekiyorsa ilal kaideleri uygulanır.
- İlal kaideleri, bir harfin değişmesi, harekenin nakli, sakın kılma gibi kaidelerdir.

- Bazı yerlerde illetli fiillere, ilal kaideleri , çeşitli sebeplerden dolayı uygulanamayabilir.

عور
إعتور
إستوى
....

5- Müteaddi ve lazım Faslı

● Lazım fiil , dört şekilde müteaddi yapılır.	
1- başına hemze getirilerek if'al babına nakil ile	أخرج خرج
2- Sonuna harf-i cer getirilerek	خرج به
3- Aynul fiili şeddelenip tef'il babına nakledilerek	
4- تفعّل ve تفاعل bablarında "ta" lar atılarak	خرج
	تفعل فعل تفعّل فعل

● Müteaddi fiilin lazım yapılması	
1-Müteaddi fiilin ta'diye sebepleri hazfedilir	
2-Müteaddi fiil , إنفعل babına nakledilir.	
3-فعلل babının başına "ta" getirilir.	فعل إنفعل
	فعلل تفعلل

6-Lazım ve Müteaddi bablar

●	Dört harfli fiillerin hepsi (sülasi mezid veya rubai mücerred) müteaddidir Ancak şu fiil lazımdır.	دربخ
●	Beş harfli fiillerin hepsi (sülasi mezid veya rubai mezid) lazımdır. Ancak şu bablar hem müteaddi hem de lazımdır.	تفاعل , تفاعل , إفتعل
●	Altı harfli fiillerin hepsi (sülasi mezid veya rubai mezid) lazımdır. Ancak , şu bab hem müteaddi hem de lazımdır.	إستفعل
●	Ayrıca إفعلی babından gelen iki fiil müteaddidir.	إغرندی - إسرندی

7-Bazı babların değişik anlamları ihtiva etmesi

مُفاعلةُ babı	
1-Mufa'ale babı ,iki kişi arasında müşareket (ortaklık) içindir.	ناضلته onunla ok atıştıık
2-Bazen müřareket anlamı vermez.	عاقبت اللص hırsızı cezalandırdım

تفاعلُ babı	
1-İki şey arasında ortaklık içindir	تصالح القوم Kavim karşılıklı sulh yaptı
2-Bazan yapmacık davranışlar için	تمارضت Hasta gibi göründüm.

أفعل babının 'hemze'si	
1-Ta'diye (Müteaddilik)için	أكرم (İkram etti)
2-Sayruret (Oluş) için	أمشى الرجل (Adam yürür oldu)
3-Vicdan (Bulmak) için	أبخلته (Onu cimri buldum)
4-Haynuret (Zamanın Yaklaşması) için	أحصذالزرع (Hasat vakti yaklaştı)
5- İzale (Giderme) için	أشكيتة (Ondan şikayeti giderdim)
6- Duhul (Dahil Olma , Girme) için	أصبح (Sabaha girdi)
7- Kesret (Çokluk) için	ألبن الرجل (Adamın indinde çok süt var)

إستفعل babının "sin" i	
1-Talep (istemek) için	أستغفر الله Allah'tan(cc) bağışlanmak isterim.
2-Sual için	إستخبر Haber sordu .
3-Tahavvül(hal deęiştirme)için	إستخل Şarap, sirkeye dönüştü.
4-İtikat için	إستكرمه O'nun cömert olduğuna inandım
5-Vicdan (bulmak) için	إستجدت Onu güzel buldum.
6-Teslimiyet için	إسترجع القوم Topluluk Allah'a(cc) teslim olarak istirca etti.

maksud dersleri 6

İ'LALLER

Aksam-ı Seb'a	
Sahih Fiil	نَصَرَ
Misal Fiil	وَعَدَ
Ecvef Fiil	قَالَ
Nakıs Fiil	غَزَى
Lefif-i Mekrun Fiil	طَوَى
Lefif-i Mefruk Fiil	وَقَى
Muzaf Fiil	مَدَّ
Mehmuzul Fa Fiil	اَخَذَ
Mehmuzul Ayn Fiil	سَعَلَ
Mehmuzul Lam Fiil	قَرَأَ

يَعْرُوانَ

غَزَوْوا غَزَوْا

يَرْمِيانَ

رَمَيُوا رَمَوْا

يَخْشِيانَ

يَعْرُوونَ يَعْرُونَ

يَرْمِيونَ يَرْمُونَ

يَخْشِيونَ يَخْشَوْنَ

عُزِيوا عُرُوا

غَزَوْتَا غَزَتَا

رَمَيْتَا رَمَتَا

خَشِيْتُ

غَزَتُ

رَمَتُ

غَزَوْا

رَمَيَا

CEM'
(İkiden
Fazla)

TESNİYE
(İki)

MÜFRED
(Bir)

MÜZEKKE

MÜENNES

MÜZEKKE

MÜENNES

MUHATAB

NEFS-İ
MÜTEKELLİM

GALİB

غَزَوْ غَزَا

رَمَيَ رَمِيْ

غَبِيَ غَبِيْ

دُعِيَ دُعِيْ

عُزِيَ عُزِيْ

يَعْرُوْ يَعْرُوْ

يَرْمِيْ يَرْمِيْ

خَشِيَ يَخْشِيْ يَخْشِيْ

لَنْ يَغْرُوْ

لَنْ يَرْمِيْ

لَنْ يَخْشِيْ

لَيَعْرُوْ

لَيَرْمُوْ

تَعْرُوْنَ تَعْرِيْنَ

أَعْرُوْ

أَرْمُوْ

İSİM ÇEKİM TABLOSU

MÜKESSER CEM' (İkiden Fazla)	(Erkekler)	(Kadınlar)
SALİM CEM' (İkiden Fazla)	Cem' Müzekker (Erkekler)	Cem' Müennes (Kadınlar)
TESNİYE (İki)	Tesniye Müzekker (İki Erkek)	Tesniye Müennes (İki Kadın)
MÜFRED (Bir)	Müfred Müzekker (Bir Erkek)	Müfred Müennes (Bir Kadın)
	MÜZEKKER	MÜENNES

غَازِيٌّ غَازٍ
رَامِيٌّ رَامٍ
الغَازِي
الرامي

مَعْرُوءٌ مَعْرُوءَةٍ
مَرْمُومٌ مَرْمُومَةٍ
مَخْشُومٌ مَخْشُومَةٍ

هَذَا غَازٍ وَ رَامٍ	
هَذَا الغَازِي وَ الرَامِي	REF HALİ
رَأَيْتُ غَازِيًّا وَ رَامِيًّا	NASB HALİ
مَرَرْتُ بِغَازٍ وَ رَامٍ	
مَرَرْتُ بِالغَازِي وَ الرَامِي	CER HALİ

CEM' (İkiden Fazla)			قُوا	قَيْنَ	
TESNİYE (İki)			قَيَا	قَيَا	
MÜFRED (Bir)			قَاهُ	قَاهِي	
	MÜZAKKER	MÜENNES	MÜZAKKER	MÜENNES	
	GAİB		UHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

وَعَدَّ يَعِدُّ
وَهَبَ يَهَبُ
وَرَّثَ يَرِثُ
وَسِعَ يَسَعُ
وَطِئَ يَطَعُ
وَقِيَ يَقِي
رَوَى يَرُو

mefruk lefif
mekrun lefif

emri hazır

عَدُّ
هَبُّ
رَثُّ
لَا تَعِدُّ
لَا تَهَبُّ
لَا تَرِثُ
إَوْقِيَ قِي قَاهُ
إِرْوُ

قَوْلًا

CEM' (İkiden Fazla)		قَوْلِنَ قُلْنِ كَلْنِ كَلَيْنَ			
TESNİYE (İki)					
MÜFRED (Bir)					
	MÜKKEB	MÜENNES	MÜZERER	MÜENNES	
	GAL		MUATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

قَوْلَ قَالَ
يَقُولُ يَقُولُ
قَوْلَ قِيلَ
كَيْلَ كَالِ
يَكِيلُ يَكِيلُ
أَقْوَمَ أَقَامَ
أَبْيَعَ أَبَاعَ
خَوْفَ خَافَ
يَخُوفُ يَخَافُ

لِيَقُولَ لِيَقُلْ

أَقُولُ قُلْ

İSİM ÇEKİM TABLOSU		
MÜKESSER CEM' (İkiden Fazla)	(Erkekler)	(Kadınlar)
SALİM CEM' (İkiden Fazla)	Cem' Müzekker (Erkekler)	Cem' Müennes (Kadınlar)
TESNİYE (İki)	Tesniye Müzekker (İki Erkek)	Tesniye Müennes (İki Kadın)
MÜFRED (Bir)	Müfred Müzekker (Bir Erkek)	Müfred Müennes (Bir Kadın)
	MÜZEKKER	MÜENNES

قَائِلٌ
مَقُولٌ مَقُولٌ
كَائِلٌ
مَكِّيولٌ مَكِيلٌ

CEM' (İkiden Fazla)		مَدَدْنَ			
TESNİYE (İki)					
MÜFRED (Bir)					
	MÜZEKER	MÜENNES	MÜZEKER	MÜENNES	
	GAİB		HATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

مَدَدَ مَدَّ
يَمُدُّ يَمَدُّ
لَمْ يَمُدُّ لَمْ يَمَدَّ
أَحَبَّ أَحَبَّ
يُحِبُّ يُحِبُّ

أَمَدُّ أَمَدُّ
فَرَّ فَرَّ
عَضَّ عَضَّ
أَحَبَّ أَحَبَّ

CEM' (İkiden Fazla)					
TESNİYE (İki)					
MÜFRED (Bir)					
	MÜZAKKER	MÜENNES	MÜZAKKER	MÜENNES	
	GAİB		MUHATAB		NEFS-İ MÜTEKELLİM

أَخَذَ يَأْخُذُ
يُؤَمِّنُ يَوْمِنُ
يَأْكُلُ يَأْكُلُ
يُوسِرُ يُوَسِّرُ
أَذِنَ
قَرَأَ

إِذْنًا إِذْنًا
أَوْحَدُ أَوْحَدُ
سَلَّ سَلَّ
كُلَّ
مَرَّ

Bu üç fiilin emir kipleri çok kullanıldığından kuralı olarak emri hazırlar gelir.

عَوْرَ اِعْتَوَرَ اِسْتَوِيَ

Bazı yerlerde illetli fiillere, ilal kaideleri ,
çeşitli sebeplerden dolayı uygulanamayabilir.

Önemli i'lal Kuralları

و

Vav Harekeli, öncesi Meftuh : Vav Elife Dönüştür

Vav Sakin öncesi Meksur : Vav (Ya) ya dönüştür

Vav Harekeli öncesi Sahih Sakin : Vavın Harekesi, önceki harfe naklolur

Vavın Sukunu Gayr-ı Asli : Vav Meftuh Elife Dönüştür

Vav Harfi Gayr-ı mensub Son Harf öncesi Sahih Harekeli : Vav Sakin Kılınır

Vav Harfi Mensub : Vav harekelenir

Harekeli ve Sakin iki Vav birarada : Vav İdgam edilir

قَوْلَ قَالَ

قَوْلِ قِيلَ

يَقُولُ يَقُولُ

يَخَافُ يَخَافُ

يَغْزُو يَغْزُو

لَنْ يَغْزُو

مَغْزُو وَمَغْزُو

ي

Ya harfi Harekeli öncesi Meftuh: Ya, Elife Dönüsür
Ya Harekeli öncesi Meksur: Ya Değişmez
Ya Sakin öncesi Mezmum : Ya (Vav) a dönüsür
Ya Harekeli öncesi Sahih Sakin : Ya' nın Harekesi, önceki harfe naklolur
Ya Gayrı Mensub Son Harf öncesi Sahih Harekeli: Ya Sakin Kılmır
Ya Harekeli öncesi Meftuh: Ya ,Elife Dönüsür
Ya Harfi Mensub: Ya Harekelenir
Ya harfi Harekeli öncesi Sakin Vav : Ya İdgam edilir

يَحْشِي	يَحْشِي
لَنْ يَرْمِي	لَنْ يَرْمِي
مَرْمِي	مَرْمِي

كَال	كَال
حَشِي	حَشِي
يُوسِر	يُوسِر
يَكِيل	يَكِيل
يَرْمِي	يَرْمِي

hemze sakinse , onu hali üzerine bırakmak ya da dönüştürmek caizdir.

Hemze Sakin öncesi Meftuh : Hemze , Elife Dönüsür

Hemze Sakin öncesi Meksur : Hemze , (Ya) ya dönüsür

Hemze Sakin öncesi Mezmum : Hemze (Vav) a dönüsür

Hemze Harekeli : Hemzenin Harekesi Degişmez

Hemze Harekeli öncesi Sakin : Hemze Hali üzere kalır, ya da harekesi öncesine naklolur.

يَاكُلُ	يَاكُلُ
إِيذَنْ	إِعْدَنْ
يَوْمِنُ	يُأْمِنُ
	قَرَاءَ
سَلْ	إِسْءَلْ